Sjúrður Skaales tale ved Folketingets åbningsdebat

Taler
Sjúrður Skaale
Medlem af Folketinget, for Javnaðarflokkurin

Dato
3. oktober 2024

Sted
Folketingets talerstol, Christiansborg

Omstændigheder
Indlæg i forhandling af nr. R 1: Statsministerens redegørelse i henhold til grundlovens § 38.

Tak for det. En lille krukke med grus var blandt de få ting, en mor fik med sig, da hun sammen med over hundredtusinde andre blevet tvunget til at flygte fra sit hjem i Nagorno-Karabakh for 1 år siden. Det var sidste omgang af Aserbajdsjans totalt etniske udrensning af de armeniere, der har boet der i 1.700 år. Moderen fyldte krukken i al hast før flugten, og nu står den på en hylde i deres foreløbige hjem i Armenien. Af og til tager hun krukken, hælder gruset ud i hånden og tænker på, hvordan livet var i den bygd, hun aldrig mere skal vende hjem til.

Jeg besøgte familien med en hjælpeorganisation i sidste måned. Det var tankevækkende. 4.400 km² taget fra demokratiet givet til diktaturet i Europa. Verdens ældste kristne område taget fra kristendommen og lagt under islam i Europa med meget lidt interesse fra europæerne. Presset af kommunismen under Sovjet omgivet af fjendtlige naboer har verdens første kristne land holdt fast i det, de har givet os. Men mens vi i sin tid fik åndelige værdier fra Armenien, får vi i dag olie fra Aserbajdsjan. Det er den valuta, der tæller for os. Det med kulturarv og værdier og religion ses af mange som uklart og uvæsentligt. Den holdning kan få konsekvenser.

Deniz Serinci udgav i sidste måned en bog om Islamisk Stats folkemord på yazidierne i Irak. En kvinde fortæller, at man ikke regnede med, at IS ville komme til hendes hjemby Kojo, for den havde hverken oliefelter eller banker. Men i august i 2014 kom de og erklærede: Omvend jer til islam, i vores islamiske stat vil vi ikke tolerere nogen vantro. Og så begyndte islamiske bønnekald at lyde i Kojo: Ingen gud ud over Allah, kom til bøn, kom til frelse. Drenge blev sendt i træningslejr, hvor de fik muslimske navne og oplært til jihadister. Da forfatteren mødte dem i 5 år senere, foragtede de deres forældres tro.

Se, der var altså noget at komme efter i Kojo – ikke banker, ikke oliefelter, men en religiøs overbevisning, et værdisæt, et menneskesyn. Det var det, som krigen handlede om. Det var delvis også det, som udrensningen i Nagorno-Karabakh handlede om. Kristen kulturarv, kirker, kloster, statuer er systematisk ødelagt de sidste år. Nu er kristendommen fortid – grus i en krukke. Fremtiden tilhører islam i en landsdel i Europa.

Det er også det, som den mere raffinerede krig i Europa handler om. Når europæiske moskéer finansieres fra Mellemøsten er det blevet værdikamp. Da tusindvis af europæere tilsluttede sig omtalte Islamisk Stat, var det resultatet af en radikal værdikamp. Men ikke alle kan se det. Efter at en partiformand var så venlig at dele min tale ved afslutningsdebatten i juni og den gik viralt, har jeg været i talrige diskussioner, som tyder på, at der er en blind vinkel i denne debat. Man kan ikke skelne mellem spirituel islam og radikal islamisme.

Folk mener, at selv om jihadister selv siger, at de dræber for Allah og kommer i himlen som belønning, passer det ikke. Den lige dræbte Hizbollahleder Nasrallah erklærede, at grunden til, at jøderne samledes i det besatte Palæstina, var, at gud ville fri hans undersåtter fra at rejse til verdens ende for at jagte jøderne. Jøderne er nu samlet ét sted, og der vil den endelige og afgørende krig finde sted, sagde han. Israel skulle altså forstås som en fælde, gud havde fanget jøderne i. Fælden skulle så tømmes af Hizbollahs krigere og iranske raketter.

Men folk, der hører det, benægter det, måske fordi selve idéen om, at der er en Gud og et liv efter døden, er blevet så fjern, at man ikke kan begribe, at andre indretter deres liv efter det. Og da man ikke kan forstå, at folk har religiøse motiver, læser man andre motiver, rationelle motiver om rettigheder og landegrænser, ind i deres gerninger. Man fratager andre definitionsretten til det, de selv gør – lidt hovmodigt, men naturligvis menneskeligt. Vi ser jo ikke virkeligheden, som den er, men som vi er. Men det må dog forundre, at folk er blevet så rationelle, at de er blevet ude af stand til at forstå, at det himmelske kan være vigtigere end det jordiske for andre, endda når de selv siger det og endda her i Muhammedtegningernes land.

At benægte, at religion er en drivkraft i politik og krig, er historieløst. Vores egne forfædre har jo kæmpet og dræbt i religionens navn. Da vikingerne døde i kamp, kom de i Valhalla. I dagens terminologi var de jihadister, som blev martyrer.

Den Iberiske Halvø var erobret af muslimer i flere hundrede år, før den blev genvundet af de kristne i en krig, hvor mennesker dræbte og døde i Guds navn. I trediveårskrigen dræbte og døde vi for den rigtige forståelse af kristendommen. Det var vores version af dagens krige mellem sunniislam og shiaislam. Korstog, hekseafbrændinger – det er der, vi kommer fra. Den religiøse antisemitisme, vi ser i dag, bør heller ikke være os fremmed, for indtil for få år siden var jødehad en del af den protestantiske kristendom – bare læs Luther, og bare læs Norges grundlov fra 1814, der forbød jøder adgang til riget. Vi ville forstå de mekanismer, der er på spil, hvis bare vi kendte os selv.

Oplysning og sekularisering er gået hånd i hånd og har gjort os i stand til at forstå den logiske, rationelle verden. Paradokset mener jeg er, at det, der har åbnet vores øjne for den rationelle verden, samtidig har skabt en blind vinkel, når det gælder de enorme kræfter, der ligger i den irrationelle verden. Vi er blevet så logiske, at vi har svært ved at forstå det ulogiske, svært ved at forstå, at dagens krige og kampe også i høj grad handler om religion – ikke bare i Nagorno-Karabakh eller Mellemøsten, men også midt inde i Europa, ligesom de har gjort i 1.000 år.

Hvis vores rationelle klogskab hindrer os i at se værdikampen, vil vi tabe den, naturligvis forudsat at vi er os vore værdier bevidst og værdsætter dem og føler ejerskab over dem. Hvis man ikke gør det, vil man naturligvis ikke kæmpe for værdierne, og så kan man heller ikke tabe dem, for så har man allerede tabt dem.

Europas larmende tavshed om kristendommens totale udslettelse i Nagorno-Karabakh er et tegn på, at vi ikke er os vore værdier så bevidst og ikke værdsætter dem så meget, som vi burde. Vi skal i Europa være åbne og tolerante og mangfoldige og farverige, men vi må også spørge os selv, hvilken farve vi har, og stå op for den og kræve respekt for den. Det bør de mange, mange tusind mennesker, der i næste måned skal til COP 29-konference i Baku i Aserbajdsjan, også gøre. Landets diktator siger øverst på konferencens hjemmeside, at han ser det som et tegn på respekt fra det internationale samfund, at hans land skal være vært. Endnu en gigantisk hvidvaskceremoni er i fuld gang – endnu en gang med vestlige lande som latterlige statister. Vi må sige fra. Vi må i det mindste gøre det helt klart, at det aserbajdsjanske diktatur ikke repræsenterer vores værdier. De er gemt væk i en lille krukke med grus, der står på en hylde i et fattigt hjem i nabolandet Armenien. Tak.

Kilde
ft.dk

Kildetype
Dokumentation på online medie

Tags
Debattale, Folketingstale, Føroyskar Røður, Politisk tale

Relateret
Aaja Chemnitz' tale ved Folketingets åbningsdebat
3. oktober 2024

Aki-Matilda Høegh-Dams tale ved Folketingets åbningsdebat
3. oktober 2024

Anna Falkenbergs tale ved Folketingets åbningsdebat
3. oktober 2024

Alex Vanopslaghs tale ved Folketingets åbningsdebat
3. oktober 2024

Christian Rabjerg Madsens tale ved Folketingets åbningsdebat
3. oktober 2024

Franciska Rosenkildes tale ved Folketingets åbningsdebat
3. oktober 2024

Inger Støjbergs tale ved Folketingets åbningsdebat
3. oktober 2024

Jan E. Jørgensens tale ved Folketingets åbningsdebat
3. oktober 2024

Martin Lidegaards tale ved Folketingets åbningsdebat
3. oktober 2024

Mette Frederiksens replik ved Folketingets åbningsdebat
3. oktober 2024

Mona Juuls tale ved Folketingets åbningsdebat
3. oktober 2024

Monika Rubins tale ved Folketingets åbningsdebat
3. oktober 2024

Morten Messerschmidts tale ved Folketingets åbningsdebat
3. oktober 2024

Pelle Dragsteds tale ved Folketingets åbningsdebat
3. oktober 2024

Signe Munks tale ved Folketingets åbningsdebat
3. oktober 2024

URI
https://www.dansketaler.dk/tale/sjurdur-skaales-tale-ved-folketingets-abningsdebat-2024